

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำภาษาไทยสำหรับนักเรียน ในระดับประถมศึกษา

Development of Word Spelling Skill Exercises in Thai Language for Pupils in the Primary Education

สมจิต จันทรฉาย^{1*} พิษญา รุ่งเรือง² จุฑามาศ แก้วประหลาด² ชลธิชา กล่อมสมร² จุรีภรณ์ คงหมวก²
ทรายแก้ว ประเสริฐการ² กิตติยา ทองเชื้อ² และกมลชนก คงกระพัน²

¹สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

²สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

*janjai083@gmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการวิจัยนี้ เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำภาษาไทย จำนวน 3 ชุด ได้แก่ แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำในมาตราแม่ ก กา การอ่านควบกล้ำ และการอ่านคำอักษรนำ ให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์ 90/90 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านคำของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาที่เรียนอยู่ในโรงเรียนวัดไผ่ล้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 จำนวน 60 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม ผลการวิจัยได้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำภาษาไทย ในมาตราแม่ ก กา การอ่านคำควบกล้ำ และการอ่านคำอักษรนำที่มีประสิทธิภาพ 97.40/96.60 96.87/98.13 และ 91.20/97.35 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การอ่านคำหลังการใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การพัฒนา แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to develop word spelling skill exercises in Thai language for pupils in the primary education following the standard criteria of 90/90 and to compare the pupils' achievement of word spelling skill before and after using the exercises. The 60 primary students at Pailom School, under the supervision of Nakhon Pathom Education Service area Office 1 were selected as the samples for this investigation by using the cluster random sampling method. The results of this research showed that the three sets of word spelling skill exercises in Thai language have efficiency at 97.40/96.60 96.87/98.13 and 91.20/97.35 In addition, the pupils' achievement of word spelling skill after using the exercises was higher than that before using them, with the statistical significant difference at the .05 level.

Keywords: development, word spelling skill exercises, Thai language, primary education

1. บทนำ

การอ่านออก เขียนได้ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับสังคมไทยมาตั้งแต่ครั้งอดีตจนถึงปัจจุบัน และเป็นเหตุผลสำคัญในการที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงตราพระราชบัญญัติการประถมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2464 บังคับให้เด็กทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 7 ปีบริบูรณ์ เรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียนจนอายุ 14 ปีบริบูรณ์ โดยไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน เพื่อให้เด็กทุกคนรู้หนังสือ ดังที่พระองค์ได้ทรงมีพระราชดำริว่า (สสค, 2561)

“การที่จะนำบ้านเมืองไปสู่ความเจริญทัดเทียมกับนานาอารยประเทศได้นั้น การให้การศึกษาแก่พสกนิกรนับเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนซึ่งจะต้องเร่งทำเป็นประการแรก”

เมื่อโลกก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทั่วโลกต่างเห็นพร้องต้องกันว่ามีความสำคัญและเป็นทักษะที่ทุกคนต้องเรียนรู้ไปจนตลอดชีวิต คือ 3Rx7C 3R ในที่นี้ก็คือ Reading (อ่านออก) (W)Riting (เขียนได้) และ A(Rithmetics) (คิดเลขเป็น) (วิจารณ์ พานิช, 2555: 19) จะเห็นว่าไม่ว่าโลกจะเปลี่ยนแปลงไปเพียงใด การรู้หนังสือ หรือการอ่านออก เขียนได้ยังคงเป็นทักษะที่สำคัญ เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญของการเข้าถึงความรู้ นั่นเอง สำหรับการสอนอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กเริ่มเรียนที่ใช้โดยทั่วไปนั้นคือการสอนแจกลูกสะกดคำ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2552: 44) ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ให้นำไปใช้ในวงชั้นที่นักเรียนยังอ่านหนังสือไม่แตกฉาน หรือในช่วงชั้นที่ 1 เพื่อให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้น ๆ ได้ เมื่อนักเรียนอ่านออกแล้ว การแจกลูกสะกดคำก็ไม่จำเป็นอีกต่อไป ซึ่งตรงกับที่บันลือ พลฤกษ์วัน (2542) ได้กล่าวไว้ว่าแนวทางการสอนอ่านภาษาไทยเริ่มจากการเรียนรู้องค์ประกอบย่อยของภาษา ได้แก่ พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด เพื่อให้เด็กสามารถอ่านสะกดคำได้ก่อน หรือที่เรียกว่าอ่านออก (ถอดสัญลักษณ์ออกเป็นเสียงที่ถูกต้อง) จากนั้นจึงสอนให้อ่านได้ คือการอ่านเพื่อเข้าใจความหมาย และอ่านเป็น คือการใช้ประโยชน์จากการอ่าน อย่างไรก็ตามปัญหาการอ่านไม่ออกนับเป็นปัญหาสำคัญของการจัดการศึกษาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (อ้างในดำรงค์ ชลสุข, 2558) ได้ทำการวิจัยการอ่านออกของนักเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 181 เขต ในปี พ.ศ 2556 ผลปรากฏว่า มีนักเรียนที่อ่านไม่ออกในระดับรุนแรง ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7,920 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 25,373 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 และอ่านไม่ออกในระดับต้องปรับปรุงในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 25,373 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 43,028 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7 สรุปมีนักเรียนอ่านไม่ออกในระดับรุนแรงและต้องปรับปรุงในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 35,863 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 และในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 68,401 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 ซึ่งผลที่ได้ไม่เป็นที่น่าพอใจ สำหรับสาเหตุที่นักเรียนอ่านหนังสือไม่ออกนั้น นักการศึกษาที่สนใจด้านการอ่าน อาทิ ดำรงค์ ชลสุข (2558), นิตยา จรูญผลลลิต (2559) และวิภา ตันทุพลพงษ์ (2560) ต่างมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าหากครูไม่ได้สอนการอ่านแจกลูกสะกดคำในระยะเริ่มเรียนการอ่าน นักเรียนจะขาดหลักเกณฑ์การประสมคำ ทำให้อ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือผิด การอ่านแจกลูกสะกดคำจะช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านหนังสือได้ด้วยตนเอง จากการศึกษาสาเหตุของการสอนอ่านพบว่า โรงเรียนขาดสื่อการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนขาดความชำนาญและประสบการณ์ในการสอนวิธีการอ่านแจกลูกสะกดคำ ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงมุ่งพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำสำหรับเด็กเริ่มเรียน ซึ่งให้แนวทางสำหรับครูนำไปใช้สอนอ่านแจกลูกสะกดคำให้กับนักเรียน และนักเรียนใช้เป็นแบบฝึกทักษะการอ่านได้ด้วยตนเอง

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำภาษาไทยสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านคำของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำภาษาไทย

3. สมมติฐานในการวิจัย

3.1 แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำภาษาไทยสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 90/90

3.2 นักเรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำภาษาไทยมีผลสัมฤทธิ์การอ่านคำหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 แนวทางการสอนอ่านแจกลูกสะกดคำที่นำมาใช้ในการพัฒนาแบบฝึกทักษะ จากการศึกษาแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการ (2534) และนิตยา จรุงผลลลิตติ (2559) เสนอไว้ มีดังนี้

4.1.1 การแจกลูก หมายถึง การเทียบเสียง โดยการนำรูปคำซึ่งเปรียบเสมือนแม่มากระจายหรือแจกลูก โดยการเปลี่ยนสระ หรือเปลี่ยนพยัญชนะต้น หรือเปลี่ยนพยัญชนะท้าย (ตัวสะกด) หลักการแจกลูกในแบบฝึกทักษะในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย

1) การแจกลูกในมาตราแม่ ก กา ยึดสระเป็นหลัก แจกลูกโดยเปลี่ยนพยัญชนะต้น ซึ่งจัดไว้เป็นชุดตามกลุ่มเสียง ได้แก่ พยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง พยัญชนะต้นที่เป็นอักษรต่ำ และพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรสูง ซึ่งจะช่วยให้การผันวรรณยุกต์ เป็นไปอย่างเป็นระบบ เช่น

กอ-อา-กา นอ-อา-นา ผอ-อา-ฟา

กา ก่า ก้า ก๊า ก๋า นา น่า น้า ฟา ฟ่า ฟ้า

2) สระที่นำมาแจกลูก ประกอบด้วย สระเดี่ยว สระผสม และสระเกิน

3) วิธีการเทียบเสียงจะเริ่มจากสระที่มีเสียงยาวก่อนสระเสียงสั้น

4.1.2 การสะกดคำ หมายถึง การอ่านโดยนำพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดมาประสมเป็นคำอ่าน เมื่อสะกดคำจนจำคำอ่านได้แล้ว ต่อไปไม่ต้องใช้วิธีสะกดคำอีก ให้อ่านเป็นคำได้เลย หลักการสะกดคำมีดังต่อไปนี้

1) คำที่มีสระอยู่หน้าพยัญชนะ สะกดพยัญชนะก่อนสระเสมอ เช่น

บอ-โอ-ใบ นอ-โอ-ใบ สอ-โอ-ไส

2) คำที่เป็นสระลดรูป สะกดด้วยเสียงของสระในคำนั้นโดยไม่ต้องอ่านรูปของสระที่เปลี่ยนไป เช่น

กอ-อะ-กะ-นอ-กัน ลอ-โอะ-โละ-ดอ-ลด หอ-โอะ-โหะ-ดอ-หด

3) คำอักษรควบ สะกดตัวควบพร้อมกัน เพื่อให้ออกเสียงคำควบกล้ำนั้นได้ชัดเจนก่อนสะกดคำ เช่น

กรอ-อา-กรา-บอ-กราบ ปลอ-อิ-ปลิ-วอ-ปลิว ขวอ-อิ-ขวิ-ดอ-ขวิด

4) คำอักษรนำ อ่านออกเสียงพยัญชนะนำแล้วจึงสะกดคำ เพื่อให้เห็นว่าอักษรตัวแรกมีอิทธิพล

ต่ออักษรตัวที่สอง ก่อนสะกดคำ เช่น

หกอ-เอา-เหงา ะหลอ-อา-ถลา หยอ-อา-หยา-กอ-อยาก ขยอ-อี-ขยี-ไม้โท-ขยี

สำหรับคำที่มีวรรณยุกต์จะให้ผันเสียงวรรณยุกต์ ตามพื้นเสียงของคำ ห นำ ซึ่งเป็นพื้นเสียงสูง ผันได้ 3 เสียง คือ จัตวา เอก และโท เช่น หมอ-ออ-หมอ (หมอ-หม่อ-หม้อ) โดยให้นักเรียนได้ฝึกผันวรรณยุกต์จนคุ้นเคยกับเสียง

5) เลือกคำที่มีความหมายมาแจกลูกสะกดคำ

4.2 หลักการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ

จากการศึกษาการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ โดยชาญชัย อาจินสมาจาร (2540) วงเดือนแสงผึ้ง (2548: 56) และ วันเพ็ญ คุณพิริยะทวี (2548: 59) สรุปได้ว่าการสร้างแบบฝึกทักษะมีหลักการที่ต้องคำนึงถึงดังนี้

- 1) แบบฝึกทักษะที่ดีจะต้องเกี่ยวกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว มีจุดมุ่งหมายในการฝึกที่กำหนดชัดเจน
- 2) โครงสร้างของเนื้อหาในแบบฝึกทักษะ เรียงลำดับจากง่ายไปยาก เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
- 3) คำศัพท์ที่ใช้ในการฝึกฝน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 4) คำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนรู้
- 5) มีคำสั่ง/คำอธิบาย/คำแนะนำในการใช้แบบฝึกที่กระชับ อ่านแล้วเข้าใจ พร้อมทั้งมีตัวอย่าง

ประกอบการฝึกทักษะอย่างชัดเจน

- 6) แบบฝึกทักษะควรมีรูปแบบที่น่าสนใจ และมีกิจกรรมหลาย ๆ แบบ
- 7) มีวิธีการฝึกที่เหมาะสม ใช้เวลาในการฝึกฝนไม่นานเกินไป

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำภาษาไทย

1) รวบรวมคำตามโครงสร้างของแบบฝึกที่กำหนดไว้ ได้แก่ คำในมาตราแม่ ก กา คำควบกล้ำ และคำอักษรนำในวงคำศัพท์ของแต่ละระดับชั้นที่พัฒนา

2) วิเคราะห์ว่าคำเหล่านั้นจัดอยู่ในคำที่มีความยากง่ายในระดับใด ยาก ปานกลาง และง่าย จัดทำเกณฑ์การจัดกลุ่มคำ เช่น คำยาก หมายถึง คำที่ไม่พบบ่อย คำที่ไม่คุ้นเคย คำที่ออกเสียงยาก ต้องใช้การแจกลูกสะกดคำหลายขั้นตอน

3) เลือกคำมาใช้ในแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ เรียงลำดับจากง่ายไปยาก

4) ศึกษากิจกรรมที่ใช้ในการสอนอ่านแจกลูกสะกดคำ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาแบบฝึก

5) วางโครงสร้างของแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ จำนวน 3 ชุด โดยเรียงลำดับการฝึกจากง่ายไปยาก องค์ประกอบของแบบฝึกทักษะแต่ละชุด ประกอบด้วย

- (1) คำชี้แจงการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ
- (2) ตัวอย่างการอ่านแจกลูกสะกดคำ
- (3) แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ
- (4) แบบฝึกการอ่านคำที่อยู่ในรูปวลี ประโยค ข้อความ และบทร้อยกรอง
- (5) แบบทดสอบหลังเรียน

6) นำแบบฝึกทักษะให้ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นครูผู้สอนภาษาไทยในโรงเรียนวัดไผ่ล้อม ตรวจสอบความถูกต้องในด้านต่าง ๆ ได้แก่ เนื้อหาและการจัดเรียงลำดับเนื้อหาของแบบฝึกทักษะ วิธีการอ่านแจกลูกสะกดคำ รูปแบบของแบบฝึก และการเขียนคำชี้แจง

7) ปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกทักษะตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบฝึกทักษะกับจุดประสงค์ของแบบฝึกในด้านคำชี้แจงการใช้ชุดแบบฝึก เนื้อหา การใช้ภาษา และรูปแบบของแบบฝึก โดยพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คนพบว่าได้ค่า IOC ที่มีค่าเท่ากับ 1 ในทุกรายการประเมิน ทั้ง 3 ชุด

5.2 การทดลองใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำภาษาไทย

5.2.1 แบบแผนการทดลอง เป็นแบบกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ (one group pretest posttest design)

5.2.2 ขอบเขตของการวิจัย

1) ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 1 ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

2) กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 1 ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 29 คน อยู่ในกลุ่มทดลองใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำในมาตราแม่ ก กา

กลุ่มที่ 2 นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 16 คน อยู่ในกลุ่มทดลองใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำควบกล้ำ

กลุ่มที่ 3 นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 15 คน อยู่ในกลุ่มทดลองใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำอักษรนำ

3) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ จำนวน 3 ชุด

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์การอ่านแจกลูกสะกดคำ

4) ขอบข่ายเนื้อหา เนื้อหาของแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย

แบบฝึกชุดที่ 1 แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำในมาตราแม่ ก กา ประกอบด้วย

ชุดที่ 1.1 การอ่านแจกลูกสะกดคำด้วยสระเดี่ยวเสียงยาว

ชุดที่ 1.2 การอ่านแจกลูกสะกดคำด้วยสระเดี่ยวเสียงสั้น

ชุดที่ 1.3 การอ่านแจกลูกสะกดคำด้วยสระผสม

ชุดที่ 1.4 การอ่านแจกลูกสะกดคำด้วยสระเกิน

แบบฝึกชุดที่ 2 แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำควบกล้ำ ประกอบด้วย

ชุดที่ 2.1 การอ่านสะกดคำ ร ควบกล้ำ

ชุดที่ 2.2 การอ่านสะกดคำ ล ควบกล้ำ

ชุดที่ 2.3 การอ่านสะกดคำ ว ควบกล้ำ

ชุดที่ 2.4 การอ่านสะกดคำควบกล้ำไม่แท้

แบบฝึกชุดที่ 3 แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำอักษรนำ ประกอบด้วย

ชุดที่ 3.1 การอ่านคำที่มี ห นำอักษรต่ำ

ชุดที่ 3.2 การอ่านคำที่มีอักษรสูงนำอักษรต่ำ

ชุดที่ 3.3 การอ่านคำที่มีอักษรกลางนำอักษรต่ำ

ชุดที่ 3.4 การอ่านคำที่มี อ นำ ย

5) ระยะเวลาในการทดลอง แบบฝึกทักษะการอ่านแต่ละชุดย่อย ใช้เวลาสำหรับครูสอนอ่านแจกลูกสะกดคำในห้องเรียนและฝึกด้วยตนเอง การฝึกในห้องครูสาธิตวิธีการอ่านแบบแจกลูกสะกดคำ และฝึกอ่านพร้อมกันทั้งชั้น ใช้เวลาครั้งละไม่เกิน 30 นาที จากนั้นนักเรียนฝึกอ่านเป็นกลุ่มเล็ก และรายบุคคลทุกวัน วันละ 10-15 นาทีตลอดสัปดาห์ หรือจนกว่าจะอ่านคล่อง

5.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ จำนวน 3 ชุด

2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านแจกลูกสะกดคำ จำนวน 3 ฉบับ แต่ละฉบับประกอบด้วยจำนวนคำ 20 คำ ซึ่งเป็นคำที่อยู่ในวงคำศัพท์ในแบบเรียน และครอบคลุมการอ่านแจกลูกสะกดคำในแบบฝึก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านแจกลูกสะกดคำในมาตราแม่ ก กา อ่านถูกต้อง ได้ 1 คะแนน อ่านไม่ถูกต้อง 0 คะแนน

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านแจกลูกสะกดคำควบกล้ำ อ่านถูกต้องได้ 1 คะแนน ไม่ถูกต้อง 0 คะแนน อ่านออกเสียงควบกล้ำชัดเจน ได้ 1 คะแนน อ่านออกเสียงควบกล้ำไม่ชัดเจนได้ 0 คะแนน

ฉบับที่ 3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านแจกลูกสะกดคำอักษรนำ อ่านถูกต้อง ได้ 1 คะแนน อ่านไม่ถูกต้องได้ 0 คะแนน

นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทั้ง 3 ฉบับ ไปประเมินความสอดคล้องของข้อทดสอบกับจุดประสงค์การประเมินของข้อทดสอบนั้น (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญที่เป็นครูสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา จำนวน 3 คน ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ค่าเท่ากับ 1 เมื่อผู้ประเมินมีความเห็นว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์การประเมิน

ค่าเท่ากับ 0 เมื่อผู้ประเมินไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การประเมิน

ค่าเท่ากับ -1 เมื่อผู้ประเมินมีความเห็นว่าไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การประเมิน

นำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จากนั้นทดลองใช้แบบทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยผู้ประเมิน 2 คนพบว่ามีความเชื่อมั่น ดังนี้

ตารางที่ 1 คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านแจกลูก สะกดคำ

แบบทดสอบ	ค่า IOC	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าระดับความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน
ฉบับที่ 1 มาตราแม่ ก กา	0.67-1.00	0.45-1.00	0.00-0.76	0.97
ฉบับที่ 2 คำควบกล้ำ	0.67-1.00	0.37-0.96	0.23-0.80	0.99
ฉบับที่ 3 อักษรนำ	0.67-1.00	0.93-1.00	0.14-0.29	0.85

5.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1) ก่อนทดลองใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ นักเรียนจะได้รับการทดสอบผลสัมฤทธิ์การอ่านแจกลูกสะกดคำก่อนเรียน (pre-test)

2) นักเรียนได้รับการฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำตามวิธีการที่กำหนดในแบบฝึกทักษะ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูให้ความรู้เกี่ยวกับเสียงของพยัญชนะและสระ โดยใช้สื่อบัตรคำประกอบการออกเสียงให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนออกเสียงตาม

ขั้นที่ 2 ครูสาธิตการอ่านแจกลูกสะกดคำและให้นักเรียนฝึกการอ่านแจกลูกสะกดคำพร้อมกันทั้งชั้นตามที่กำหนดในแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ โดยใช้สื่อบัตรคำ บัตรภาพ และแผนผังการแจกลูกสะกดคำ

ขั้นที่ 3 นักเรียนฝึกอ่านแจกลูกสะกดคำที่อยู่ในแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ โดยฝึกร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กและรายบุคคล ครูจัดกิจกรรมเพิ่มเติมในช่วงนี้ เพื่อให้มีการอ่านซ้ำ ย้ำทวนโดยไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย เช่น กิจกรรมการอ่านคำคล้องจอง กิจกรรมแข่งขันการสร้างคำ เป็นต้น

ขั้นที่ 4 นักเรียนฝึกการอ่านแจกลูกสะกดคำในแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำเป็นกลุ่มเล็ก และรายบุคคลทุกวัน วันละ 10-15 นาที ตลอดสัปดาห์ หรือจนกว่าจะอ่านคล่อง หลังการใช้แบบฝึกทักษะแต่ละชุดย่อย นักเรียนจะได้รับการประเมินการอ่านแจกลูกสะกดคำของชุดย่อยนั้น

3) ภายหลังจากฝึกทักษะครบทุกชุด นักเรียนจะได้รับการประเมินด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านแจกลูกสะกดคำหลังเรียน (post-test) ซึ่งเป็นชุดเดียวกับที่ใช้ก่อนเรียน

5.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำแต่ละชุด โดยนำคะแนนจากการทำแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำระหว่างฝึกของนักเรียนทุกคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ได้ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) นำคะแนนจากการทำแบบทดสอบการอ่านแจกลูกสะกดคำหลังเรียนของนักเรียนทุกคนมาหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ได้ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) นำค่าทั้งสองมาเทียบกันตามเกณฑ์ E1/E2 เท่ากับ 90/90 (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2533)

2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านแจกลูกสะกดคำจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการใช้แบบทดสอบการอ่านแจกลูกสะกดคำ โดยใช้สูตร t-test dependent sample

6. ผลการวิจัย

6.1 ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา แบบฝึกทักษะการแจกลูกสะกดคำที่สร้างขึ้นมีจำนวน 3 ชุด แต่ละชุดมีประสิทธิภาพ ดังแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา

ชุดแบบฝึก	จำนวนนักเรียน	ระหว่างเรียน		หลังเรียน		ประสิทธิภาพ (E1/E2)
		คะแนนรวม	ร้อยละ	คะแนนรวม	ร้อยละ	
ชุดที่ 1 แม่ ก กา	29	1129	97.40	982	96.60	97.40/96.60
ชุดที่ 2 คำควบกล้ำ	16	1240	96.87	628	98.13	96.87/98.13
ชุดที่ 3 อักษรนำ	15	684	91.20	292	97.35	91.20/97.35

จากตารางแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำชุดที่ 1 มาตราแม่ ก กา ชุดที่ 2 คำควบกล้ำ และชุดที่ 3 อักษรนำ มีประสิทธิภาพ 97.40/96.60, 96.87/98.13 และ 91.20/97.35 ตามลำดับ

6.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านแจกลูกสะกดคำของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ ดังแสดงในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านแจกลูกสะกดคำของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ

ชุดแบบฝึก	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ชุดที่ 1 แม่ ก กา	14.52	3.86	19.34	0.94	6.55*	.00
ชุดที่ 2 คำควบกล้ำ	23.44	6.87	39.25	1.65	10.93*	.00
ชุดที่ 3 อักษรนำ	17.20	2.859	19.47	1.36	3.956*	.00

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จะเห็นว่านักเรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำทุกชุดมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

7.1 จากการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาพบว่าประสิทธิภาพดังนี้ แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำในมาตราแม่ ก กา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 97.40/96.60 แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำควบกล้ำมีประสิทธิภาพเท่ากับ 96.87/98.13 และแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำอักษรนำมีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.20/97.35 ซึ่งประสิทธิภาพดังกล่าวเป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ในสมมติฐานการวิจัย E1/E2 เท่ากับ 90/90 โดยปกติเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ตามแนวคิดของบลูม (Bloom อ้างในสมจิต จันทรฉาย, 2557: 65) คือ 80/80 ด้วยเหตุผลว่าการเรียนให้เกิดความรอบรู้นั้นผลสัมฤทธิ์ควรอยู่ในระดับร้อยละ 80 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ในปัจจุบันนำไปใช้ในการกำหนดประสิทธิภาพการออกแบบการเรียนการสอนที่เป็นการพัฒนาทักษะการปฏิบัติ สำหรับในงานวิจัยนี้ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ที่ 90/90 ซึ่งเป็นไปตามที่ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533: 127-133) ได้เสนอแนะไว้ว่าสำหรับบทเรียนที่ต้องการให้เกิดความแม่นยำในด้านที่เป็นความรู้ ความเข้าใจควรใช้เกณฑ์ 90/90 ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าความเหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำซึ่งเป็นพื้นฐานการอ่านที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านออกและนำหลักการอ่านแจกลูกสะกดคำไปอ่านคำใหม่ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นหากนักเรียนมีความคล่องแคล่วแม่นยำย่อมเป็นพื้นฐานที่เข้มแข็งในการพัฒนาทักษะการอ่านออกและอ่านได้ในขั้นต่อไป นอกจากนั้นในงานวิจัยนี้ได้ทดลองในภาคเรียนที่ 2 ซึ่งนักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำมาบ้างแล้ว การที่นักเรียนสามารถพัฒนาประสิทธิภาพในการอ่านได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็อีกเหตุผลหนึ่งก็คือ ขั้นตอนในการใช้แบบฝึกทักษะที่ให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านของตนเองอย่างสม่ำเสมอทุกวัน โดยจัดเวลาสำหรับการฝึกฝนอย่างพอเพียงและเหมาะสมตามวัย ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการฝึกทักษะและพัฒนานิสัยรักการอ่านของนักเรียนในวัยเริ่มเรียน

7.2 จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้จะเป็นเพราะแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำได้พัฒนาขึ้นตามหลักการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำอย่างเหมาะสม การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำในมาตราแม่ ก กา ใช้แนวการสอนอ่านที่เน้นเสียงสระเป็นตัวยืมผสมกับเสียงของพยัญชนะที่แบ่งตามอักษรกลาง ต่ำ และสูง โดยแยกเป็นชุดสระเดี่ยวเสียงสั้น สระเดี่ยวเสียงยาว สระผสม และสระเกิน การจัดโครงสร้างเนื้อหาในการอ่านแจกลูกออกอย่างเป็นระบบ ช่วยให้นักเรียนสามารถเทียบเสียงได้ง่าย และเมื่อต้องสะกดคำก็จะสามารถทำได้อย่างสะดวกรวดเร็วขึ้น นอกจากนี้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำยังได้นำเสนอขั้นตอนในการนำแบบฝึกทักษะไปใช้โดยคำนึงถึงบทบาทของครูผู้สอนที่เป็นตัวแบบในการอ่านแจกลูกสะกดคำที่ถูกต้อง และเสนอแนะกิจกรรมที่ครูสามารถจัดเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมการฝึกทักษะได้อย่างสนุกสนานเพื่อให้การฝึกซ้ำ ย้ำทวนมีความเข้าใจ ไม่น่าเบื่อหน่าย

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การนำแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ก่อนใช้แบบฝึกทักษะการสอนอ่านแจกลูกสะกดคำ ควรให้นักเรียนรู้จักคำศัพท์ที่อ่านจากนิทาน หรือสื่อการอ่านอื่น ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจการอ่าน
2. ควรจัดเวลาสำหรับการฝึกอย่างสม่ำเสมอทุกวัน และแต่ละครั้งในการฝึกไม่ควรใช้เวลามากเกินไป เพราะจะทำให้เด็กมีความเหนื่อยล้า ทำให้เบื่อหน่าย จากการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน มีข้อเสนอแนะว่าครูควรสอนวิธีการอ่านแจกลูกสะกดคำในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ครั้งละไม่เกิน 20 นาที และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไม่เกิน 30 นาที

3. ในการฝึกควรให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายในการฝึกให้กับตัวเอง เมื่อนักเรียนสามารถทำได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ควรให้แรงเสริมกำลังใจที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามวัย จะทำให้นักเรียนมีความพอใจและกำลัใจในการฝึกครั้งต่อไป

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

งานวิจัยที่ควรทำต่อเนื่องจากงานวิจัยนี้ ได้แก่

1. การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำในสื่อรูปแบบอื่น ๆ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หนังสืออ่านแจกลูกสะกดคำเล่มใหญ่ (Big book)

2. การพัฒนาสื่อส่งเสริมการอ่าน ซึ่งใช้คู่กับแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ โดยใช้วงคำศัพท์ที่สร้างขึ้นจากการอ่านแจกลูกสะกดคำ เพื่อพัฒนาการอ่านออกของนักเรียนสู่การอ่านได้ หรือการอ่านเพื่อความเข้าใจเรื่องราว เช่น คำคล้องจอง นิทาน (fiction) หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องราวประเภทต่าง ๆ (nonfiction) ที่ตอบสนองความสนใจของนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ เป็นต้น

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2534). *คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3*.

กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์

การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชาญชัย อาจิมสมาจาร. (2540). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). *เทคโนโลยีการศึกษา ทฤษฎีการวิจัย*. กรุงเทพฯ: โอเอส พรินติ้งเฮาส์.

นิตยา จรูญผลลิตี. (2559). *การสอนแจกลูกสะกดคำ*. ค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2561. จาก <http://www.karn.tv>.

บันลือ พฤกษ์วัน. (2542). *มิติใหม่ในการสอนอ่าน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ดำรงค์ ชลสุข. (2558). *ย้อนอดีตสอนภาษาไทย: แจกลูก-สะกดคำ*. ค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2561 จาก

<https://www.matichon.co.th/>

วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

วิภา ตัฒกุลพงษ์. (2560). *5 ปัญหาใหญ่สำหรับเด็กไทยอ่อนด้อย “ภาษาไทย” ชี้แนวทางสอน ป.1-3 อ่านออกเขียนได้*.

ค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2561 จาก <https://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9600000070495>.

วันเพ็ญ คุณพิริยะทวี. (2548). *การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วงเดือน แสงผึ้ง. (2548). *การพัฒนาแบบฝึกการเขียนสะกดคำยากโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*.

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สมจิต จันทรฉาย. (2557). *การออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน*. นครปฐม: เพชรเกษมพรินติ้ง.

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค). (2561). *วันประถมศึกษาแห่งชาติ*. ค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์

2561 จาก <https://www.panyathai.or.th/>